

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alusliikennepalvelulain muuttamisesta ja ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi alusliikennepalvelulain muuttamisesta ja ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta (HE 88/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- merenkulkuneuvos Sirkka-Heleena Nyman, liikenne- ja viestintäministeriö
- lakimies Matti Eronen, Liikennevirasto
- erityisasiantuntija Jyrki Vähätalo, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- asiantuntija Bernt Bergman, Suomen Varustamot ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alusliikennepalvelulakia niin, että siihen lisättäisiin laivaajan vastuuta koskevat säännökset. Alusten satamakäynteihin liittyvää ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin. Ilmoitusvelvollisuudesta vapauttamista koskevat säännökset siirrettäisiin uuteen pykälään ja säännöksiä täsmennettäisiin. Lain soveltamisalaa täsmennettäisiin ja laissa olevia määritelmiä täydennettäisiin. Lakiin otettaisiin säännökset alusten pitkän kantaman tunnistus- ja seuran-

tajärjestelmän ylläpitoa koskevasta toimivallasta. Samalla ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun tehtyjen muutosten voimaansaattamista koskevassa laissa oleva toimivaltasäännös kumottaisiin.

Ehdotetut muutokset liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien kansalliseen täytäntöönpanoon.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksellä yhdenmukaistetaan lainsäädäntö alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/59/EY (jäljempänä seurantadirektiivi), sekä jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/65/EU (jäljempänä ilmoitusmuodollisuusdirektiivi) kanssa.

Saadun selvityksen mukaan esityksellä tehtäisiin lakiin lähinnä teknisluonteisia täsmennyksiä. Esityksellä lakiin lisättävä asetuksenantovaltuus mahdollistaisi vahingossa kumoutuneen asetuksen uudelleen antamisen.

Lain yleinen soveltamisala muutettaisiin vastaamaan seurantadirektiivin soveltamisalaa. Lakia sovellettaisiin aluksiin, joiden bruttovetoisuutta kuvaava luku on vähintään 300. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät sota-alukset, rajavartiolaitoksen alukset ja muiden viranomaisten alukset, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin. Lakia ei sovellettaisi myöskään kalastusaluksiin, perinnealuksiin tai alle 45 metriä pitkiin huvialuksiin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että esityksessä painotetaan laivaajan vastuuta siitä, mitä aluksilla kuljetettavat suuryksiköt pitävät sisällään.

Laivaajan olisi ennen aluksen lastausta annettava aluksen päällikölle, liikenteen harjoittajalle tai tämän asiamiehelle ilmoitus aluksen kuljetettavaksi tarkoitettusta vaarallisesta tai ympäristöä pilaavasta aineesta. Laivaajan olisi varmistettava, että lastattava aine on ilmoituksen mukainen. Laivaajan ilmoitusvelvollisuus koskee kaiken kokoisia aluksia, joihin lastataan edellä tarkoitettuja aineita.

Laivaajan vastuuta koskeva säädösmuutos tulee valiokunnan saaman selvityksen mukaan parantamaan meriturvallisuutta ja se mahdollistaa lastin oikean sijoittamisen aluksessa. Merionnettomuuden sattuessa tieto lastin sisällöstä tulee myös helpottamaan ja nopeuttamaan sopivien pelastus- ja ympäristövahinkojen torjuntatoimenpiteiden käynnistämistä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kalle Jokinen /kok
vpj. Osmo Kokko /ps
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Thomas Blomqvist /r
Markku Eestilä /kok
Ari Jalonen /ps
Jukka Kopra /kok
Merja Kuusisto /sd

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Raimo Piirainen /sd
Eila Tiainen /vas
Ari Torniainen /kesk
Reijo Tossavainen /ps
Oras Tynkkynen /vihr
Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.